

В УКРАЇНІ ЗАПРОВАДЖЕНО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЦЬКУВАННЯ ПІДЛІТКІВ

8 грудня 2018 Верховна Рада України ухвалила Закон [«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу \(цькуванню\)»](#).

Він стосується дошкільнят, школярів, студентів профтехнічної освіти та вишів, вчителів у дитсадках та школах, і педагогів у закладах вищої освіти. А також науково-педагогічних працівників та усіх учасників освітнього процесу, батьків у тому числі.

Що таке булінг?

Булінг – це моральне, або фізичне насильство, агресія у будь-якій формі, або будь-які інші дії, вчинені з метою викликати страх, тривогу, підпорядкувати особу своїм інтересам, що мають ознаки свідомого жорстокого ставлення.

Це насильство вчиняють над малолітнім або неповнолітнім, або малолітніми чи неповнолітніми щодо інших учасників освітнього процесу. Через нього могло постраждати психічне або фізичне здоров'я людини.

Тобто цькувати можуть діти і дорослі. Це можуть бути навіть коментарі в Instagram чи образливі чати у Viber.

Типові ознаки цькування:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Здобувачі освіти, батьки та педагогічні працівники зобов'язані повідомляти керівництво закладу про булінг щодо учнів, педагогів, наукових працівників та інших людей, залучених в освітній процес – якщо вони були свідком або отримали про це від інших «достовірну інформацію».

Яка відповідальність передбачена за булінг?

В залежності від частоти / складу / способу вчинення правопорушення:

- за вчинення булінгу вперше – штраф від 340 до 850 гривень;
- за повторне вчинення протягом року після накладення адміністративного стягнення, вчинення відносно неповнолітнього, вчинення з особливою жорстокістю – штраф від 1700 до 3400 гривень.

В залежності від суб'єкта:

- за вчинення малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років – штраф від 340 до 850 гривень накладається на їхніх батьків або осіб, які їх замінюють;
- за приховування випадків булінгу педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, керівником/засновником закладу освіти – штраф від 850 до 1700 гривень.

Заклади освіти зобов'язані розмістити на своїх веб-сайтах наступну інформацію:

- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу в закладі освіти від здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу у закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу.

Якими є обов'язки засновника закладу освіти?

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти;
- розглядає апеляційні скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу за заявою здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;
- скликає комісію з розгляду апеляційної скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу та вживає належних заходів реагування відповідно до її рішень;
- сприяє створенню безпечного освітнього середовища у закладі освіти.

Якими є обов'язки керівника закладу освіти?

- затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти;
- розглядає заяви про випадки булінгу від здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;
- скликає комісію для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування.

Якими є обов'язки соціального педагога у закладі освіти?

- сприяє профілактиці та попередженню булінгу.

Якими є обов'язки здобувачів, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу?

- повідомити керівництво закладу освіти про відомий їм факт булінгу по відношенню до здобувача освіти або педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто, або отримали достовірну інформацію про такий випадок від інших осіб;
- педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, інші особи, які залучаються до освітнього процесу, повинні вживати невідкладних заходів щодо припинення булінгу в межах своїх повноважень.

Які права мають батьки здобувачів освіти?

- подавати заяву керівництву закладу освіти або його засновнику про випадки булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу;
- брати участь у розробці плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти та отримувати інформацію про стан його реалізації.

! Батьки зобов'язані сприяти керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо виявлених фактів булінгу; виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу у закладі освіти.

ГОЛОВНЕ В ЗАКОНІ ПРО ПРОТИДІЮ БУЛІНГУ В ШКОЛАХ

**Вперше
визначено
термін:**

Булінг – це моральне або фізичне насильство, агресія в будь-якій формі з метою викликати страх, тривогу і підпорядкувати людину своїм інтересам.

Відповідно
до закону №8584

Передбачено відповідальність за знуцання:

Моральне або фізичне насильство, агресія	 Штраф 340 – 850 грн
Дії з особливою жорстокістю, повторне порушення	 Штраф 1700 – 3400 грн
Приховування вчителем факту цькування	 Штраф 850 – 1700 грн

За вчинення правопорушення неповнолітніми віком до 16 років – штраф сплачують батьки

